

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชจำนวน ๕ พันธุ์พืช ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. บานชื่นพันธุ์บ้านไร่พิงค์ (Banrai Pink)
๒. บานชื่นพันธุ์บ้านไร่พิงค์บอล (Banrai Pink Ball)
๓. บานชื่นพันธุ์บ้านไร่แซลมอน (Banrai Salmon)
๔. บานชื่นพันธุ์ซีเอ็มยู มูนไลท์ (CMU Moonlight)
๕. บานชื่นพันธุ์ซีเอ็มยู ซันไรส์ (CMU Sunrise)

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๕ พันธุ์พืชให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ลงนาม

(นายดำรงค์ จิระสุทัศน์)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

บานขึ้นพันธุ์บ้านไร่พิงค์ (Banrai Pink)

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

บานขึ้นพันธุ์บ้านไร่พิงค์ (Banrai Pink) เป็นบานขึ้นในกลุ่มดอกสีบานเย็น มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 9 ชั้น เกิดจากการพัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมพันธุ์บานขึ้นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ นำมาปลูกเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถาง เป็นต้น โดยได้จำแนกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น และในปี พ.ศ. 2550 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความสม่ำเสมอ ทรงต้นมีขนาดกะทัดรัด กลีบดอกมีสีสดใสสวยงาม อีกทั้งมีจำนวนชั้นของกลีบหนา โดยทำการศึกษา ณ หน่วยฝึกยางคราม ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกล้มลุกฤดูเดียว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* วงศ์ Compositae

ต้น ลำต้นมีจำนวนข้อปล้องประมาณ 7-8 ข้อปล้อง มีลักษณะตั้งตรง ความสูงของต้นอยู่ระหว่าง 80-90 เซนติเมตร ความกว้างพุ่ม 45-60 เซนติเมตร ลำต้นมีสีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง มีกิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณซอกใบตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง มีประมาณ 14-16 กิ่ง

ใบ เป็นใบเดี่ยวรูปใบหอก (lanceolate) ใบมีขนาดใหญ่ สีเขียวอ่อน เกิดตรงข้อของลำต้นหรือกิ่งอยู่เป็นคู่ๆมีการเรียงใบแบบตรงข้ามกัน ผิวใบมีขนหยาบ ขอบใบเรียบ (entire) ปลายใบแหลม โคนใบใหญ่มน ก้านใบสั้น ติดกับลำต้น

ดอก/ช่อดอก ดอกเกิดตรงปลายยอด หรือปลายกิ่ง ซึ่งมีดอกย่อยเกิดตรงปลายก้านช่อดอกเดียวกันเรียงตัวอยู่บนฐานรองดอกโดยไม่มีก้านดอกย่อย และในช่อดอกนี้ประกอบด้วยดอกย่อย ๆ 2 ชนิด คือ ดอกวงนอกอยู่รอบนอกของดอก มีทั้งดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมี

จำนวนชั้นของกลีบประมาณ 9 ชั้น และดอกวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศมีกลีบดอกเชื่อมกันเป็นรูปทรงกระบอกอยู่เหนือรังไข่ ช่อดอกมีขนาดใหญ่กระจายออกจากศูนย์กลางเป็นวงกลม มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6.5–7.5 เซนติเมตร ความยาวก้านดอก 10–12 เซนติเมตร กลีบดอกสีม่วงแดงหรือ Red–Purple Group 72A เกสรตัวผู้มีสีเหลืองอยู่เป็นกระจุกตรงกลางดอกเห็นชัดเจน เกสรตัวเมียสีเหลืองอยู่ติดกับกลีบประดับมีจำนวนเท่ากับกลีบประดับ

เมล็ด

เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ เมล็ดค่อนข้างแบนทรงรี

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ประมาณ 50–60 วัน
2. จำนวนดอกต่อต้นประมาณ 30–40 ดอก

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. กลีบดอกสีม่วงแดงหรือ Red–Purple Group 72A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. ดอกมีขนาดใหญ่และก้านดอกยาวตรงสามารถใช้เป็นไม้ตัดดอกได้ดีโดยมีอายุการปักแจกันโดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน
3. ดอกบานในเวลาเดียวกันเยอะทำให้ดอกพรุ่เต็มต้น

บานชื่นพันธุ์บ้านไร่핑크 (Banrai Pink)

บานขึ้นพันธุ์บ้านไร่พิงค์บอล (Banrai Pink Ball)

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

บานขึ้นพันธุ์บ้านไร่พิงค์บอล (Banrai Pink Ball) เป็นบานขึ้นในกลุ่มดอกสีชมพู มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น เกิดจากการพัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมพันธุ์บานขึ้นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ นำมาปลูกเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถาง เป็นต้น โดยได้จำแนกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น และในปี พ.ศ. 2550 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความสม่ำเสมอและสวยงามทั้งทรงต้น ลักษณะดอก และสีของกลีบดอก มีจำนวนชั้นของกลีบดอกหลายชั้น โดยทำการศึกษา ณ หน่วยงานกีฏวิทยา ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกล้มลุกฤดูเดียว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* วงศ์ Compositae

ต้น ลำต้นมีจำนวนข้อปล้องประมาณ 7-8 ข้อปล้อง มีลักษณะตั้งตรง ความสูงของต้นอยู่ระหว่าง 75-100 เซนติเมตร ความกว้างพุ่ม 70-80 เซนติเมตร ลำต้นมีสีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง มีกิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณข้อปล้องตรงต่อระหว่างข้อปล้อง มีประมาณ 14-16 กิ่ง

ใบ เป็นใบเดี่ยวรูปใบหอก (lanceolate) ใบมีขนาดใหญ่ สีเขียวอ่อน เกิดตรงข้อของลำต้นหรือกิ่งอยู่เป็นคู่ๆมีการเรียงใบแบบตรงข้ามกัน ผิวใบมีขนหยาบ ขอบใบเรียบ (entire) ปลายใบแหลม โคนใบใหญ่มน ก้านใบสั้น ติดกับลำต้น

ดอก/ช่อดอก ดอกเกิดตรงปลายยอด หรือปลายกิ่ง ซึ่งมีดอกย่อยเกิดตรงปลายก้านช่อดอกเดียวกันเรียงตัวอยู่บนฐานรองดอกโดยไม่มีก้านดอกย่อย และในช่อดอกนี้ประกอบด้วยดอกย่อย ๆ 2 ชนิด คือ ดอกวงนอกอยู่รอบนอกของดอก มีทั้งดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมี

จำนวนชั้นของกลีบประมาณ 7 ชั้น และดอกวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศมีกลีบดอกเชื่อมกันเป็นรูปทรงกระบอกอยู่เหนือรังไข่ ช่อดอกมีขนาดใหญ่กระจายออกจากศูนย์กลางเป็นวงกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7.5–9 เซนติเมตร ความยาวก้านดอก 5.5–8 เซนติเมตร กลีบดอกสีชมพูหรือ Red–Purple Group 68A เกสรตัวผู้มีสีเหลืองอยู่เป็นกระจุกตรงกลางดอกเห็นชัดเจน ส่วนเกสรตัวเมียสีเหลืองมีลักษณะคล้ายก้านปลาอยู่ติดกับกลีบประดับมีจำนวนเท่ากับกลีบประดับ

เมล็ด

เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ เมล็ดค่อนข้างแบนทรงรี

ลักษณะอื่นๆ

1. อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ประมาณ 50–60 วัน
2. จำนวนดอกต่อต้นประมาณ 50–60 ดอก

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. กลีบดอกสีชมพูหรือ Red–Purple Group 68A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. ดอกมีขนาดใหญ่และก้านดอกยาวสามารถใช้เป็นไม้ตัดดอกได้ดีโดยมีอายุการปักแจกันโดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน
3. ดอกบานในเวลาเดียวกันเยอะทำให้ดอกพรุ่เต็มต้น

บานชื่นพันธุ์บ้านไร่ฟังก์บอล (Banrai Pink Ball)

บานชื่นพันธุ์บ้านไร่แซลมอน (Banrai Salmon)

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

บานชื่นพันธุ์บ้านไร่แซลมอน (Banrai salmon) เป็นบานชื่นในกลุ่มดอกสีส้ม มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 8 ชั้น เกิดจากการพัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ นำมาปลูกเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถาง เป็นต้น โดยได้จำแนกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น และในปี พ.ศ. 2550 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความสม่ำเสมอและมีความสวยงามทั้งทรงต้น ลักษณะดอก และสีของกลีบดอก อีกทั้งมีจำนวนชั้นของกลีบหนา โดยทำการศึกษา ณ หน่วยฝึกยางคราม ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกล้มลุกฤดูเดียว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* วงศ์ Compositae

ต้น ลำต้นมีจำนวนข้อปล้องประมาณ 6-7 ข้อปล้อง มีลักษณะตั้งตรง ความสูงของต้นอยู่ระหว่าง 80-95 เซนติเมตร ความกว้างพุ่ม 65-75 เซนติเมตร ลำต้นมีสีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง มีกิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณซอกใบตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง มีประมาณ 12-14 กิ่ง

ใบ เป็นใบเดี่ยวรูปใบหอก (lanceolate) ใบมีขนาดใหญ่ สีเขียวอ่อน เกิดตรงข้อของลำต้นหรือกิ่งอยู่เป็นคู่ๆมีการเรียงใบแบบตรงข้ามกัน ผิวใบมีขนหยาบ ขอบใบเรียบ (entire) ปลายใบแหลม โคนใบใหญ่มน ก้านใบสั้น ติดกับลำต้น

ดอก/ช่อดอก ดอกเกิดตรงปลายยอด หรือปลายกิ่ง ซึ่งมีดอกย่อยเกิดตรงปลายก้านช่อดอกเดียวกันเรียงตัวอยู่บนฐานรองดอกโดยไม่มีก้านดอกย่อย และในช่อดอกนี้ประกอบด้วยดอกย่อย ๆ 2

ชนิด คือ ดอกวงนอกอยู่รอบนอกของดอก มีทั้งดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมีจำนวนชั้นของกลีบประมาณ 8 ชั้น และดอกวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศมีกลีบดอกเชื่อมกันเป็นรูปทรงกระบอกอยู่เหนือรังไข่ ช่อดอกมีขนาดใหญ่กระจายออกจากศูนย์กลางเป็นวงกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8-9 เซนติเมตร ความยาวก้านดอก 6.5-8 เซนติเมตร กลีบดอกมีสองสีกลีบชั้นในสีแดงหรือ Red Group 43A กลีบชั้นนอกสีส้มหรือ Orange Group 26A เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียสีเหลือง เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ เมล็ดค่อนข้างแบนทรงรี

เมล็ด

ลักษณะอื่นๆ

1. อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ประมาณ 50-60 วัน
2. จำนวนดอกต่อต้น 60-80 ดอก
3. ก้านดอกยาวตรงแข็ง สามารถใช้เป็นไม้ตัดดอกได้ดี

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. กลีบดอกมีสองโดยกลีบชั้นในสีแดงหรือ Red Group 43A กลีบชั้นนอกสีส้มหรือ Orange Group 26A ใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. สีดอกมีสองสีทำให้ดอกมีลักษณะแปลกตา
3. สามารถปักแจกันโดยใช้น้ำเปล่าได้ประมาณ 7 วัน
4. ออกดอกพุ่มเต็มต้น

บานชื่นพันธุ์บ้านไร่แซลมอน (Banrai Salmon)

บานชื่นพันธุ์ซีเอ็มยู มูนไลท์ (CMU Moonlight)

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

บานชื่นพันธุ์ซีเอ็มยู มูนไลท์ (CMU moonlight) เป็นบานชื่นในกลุ่มดอกสีเหลือง มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น เกิดจากการพัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ นำมาปลูกเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถาง เป็นต้น โดยได้จำแนกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น และในปี พ.ศ. 2550 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความสม่ำเสมอ ทรงต้นมีขนาดกะทัดรัด กลีบดอกมีสีสดใส อีกทั้งมีจำนวนชั้นของกลีบหนา โดยทำการศึกษา ณ หน่วยฝึกยางคราม ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกล้มลุกฤดูเดียว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* วงศ์ Compositae

ต้น ลำต้นมีจำนวนข้อปล้องประมาณ 5-6 ข้อปล้อง มีลักษณะตั้งตรง ความสูงของต้นอยู่ระหว่าง 50-70 เซนติเมตร ความกว้างพุ่ม 40-55 เซนติเมตร ลำต้นมีสีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง มีกิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณซอกใบตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง มีประมาณ 10-12 กิ่งแขนง

ใบ เป็นใบเดี่ยวรูปใบหอก (lanceolate) ใบมีขนาดใหญ่ สีเขียวอ่อน เกิดตรงข้อของลำต้นหรือกิ่งอยู่เป็นคู่ๆมีการเรียงใบแบบตรงข้ามกัน ผิวใบมีขนหยาบ ขอบใบเรียบ (entire) ปลายใบแหลม โคนใบใหญ่มน ก้านใบสั้น ติดกับลำต้น

ดอก/ช่อดอก ดอกเกิดตรงปลายยอด หรือปลายกิ่ง ซึ่งมีดอกย่อยเกิดตรงปลายก้านช่อดอกเดียวกันเรียงตัวอยู่บนฐานรองดอกโดยไม่มีก้านดอกย่อย และในช่อดอกนี้ประกอบด้วยดอกย่อย ๆ 2

ชนิด คือ ดอกวงนอกอยู่รอบนอกของดอก มีทั้งดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมีจำนวนชั้นของกลีบประมาณ 7 ชั้น และดอกวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศมีกลีบดอกเชื่อมกันเป็นรูปทรงกระบอกอยู่เหนือรังไข่ ช่อดอกมีขนาดใหญ่กระจายออกจากศูนย์กลางเป็นวงกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5.5–6.5 เซนติเมตร ความยาวก้านดอก 4–5 เซนติเมตร กลีบดอกสีเหลืองทองหรือ Yellow–Orange Group 14A เกสรตัวผู้และตัวเมียมีสีเหลือง

เมล็ด

เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ เมล็ดค่อนข้างแบนทรงรี

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ประมาณ 50–60 วัน
2. จำนวนดอกต่อต้น 35–45 ดอก
3. ต้นมีขนาดกะทัดรัดเหมาะสำหรับเป็นไม้กระถางหรือประดับแปลงได้ดี

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. กลีบดอกสีเหลืองทอง หรือ Yellow–Orange Group 14A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. มีอายุการปักแจกันโดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน

บานชื่นพันธุ์ซีเอ็มยู มูนไลท์ (CMU Moonlight)

บานขึ้นพันธุ์ซีเอ็มยู ซันไรส์ (CMU Sunrise)

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

บานขึ้นพันธุ์ซีเอ็มยู ซันไรส์ (CMU sunrise) เป็นบานขึ้นในกลุ่มดอกสีแสด มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น เกิดจากการพัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมพันธุ์บานขึ้นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ นำมาปลูกเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถาง เป็นต้น โดยได้จำแนกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแสด แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น และในปี พ.ศ. 2550 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความสม่ำเสมอและมีความสวยงามทั้งทรงต้น ลักษณะดอก และสีของกลีบดอก อีกทั้งมีจำนวนชั้นของกลีบหนา เพื่อขยายปริมาณให้มากขึ้นเพียงพอต่อการนำไปใช้ในงานด้านขยายผลต่อไป โดยทำการศึกษา ณ หน่วยฝึกยางคราม ต.ยางคราม อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกล้มลุกฤดูเดียว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* วงศ์ Compositae

ต้น ลำต้นมีจำนวนข้อปล้องประมาณ 7-8 ข้อปล้อง มีลักษณะตั้งตรง ความสูงของต้นอยู่ระหว่าง 100-130 เซนติเมตร ความกว้างพุ่ม 60-80 เซนติเมตร ลำต้นมีสีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง มีกิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณซอกใบตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง มีประมาณ 14-16 กิ่ง

ใบ เป็นใบเดี่ยวรูปใบหอก (lanceolate) ใบมีขนาดใหญ่ สีเขียวอ่อน เกิดตรงข้อของลำต้นหรือกิ่งอยู่เป็นคู่ๆมีการเรียงใบแบบตรงข้ามกัน ผิวใบมีขนหยาบ ขอบใบเรียบ (entire) ปลายใบแหลม โคนใบใหญ่มน ก้านใบสั้น ติดกับลำต้น

ดอก/ช่อดอก ดอกเกิดตรงปลายยอด หรือปลายกิ่ง ซึ่งมีดอกย่อยเกิดตรงปลายก้านช่อดอกเดียวกันเรียงตัวอยู่บนฐานรองดอกโดยไม่มีก้านดอกย่อย และในช่อดอกนี้ประกอบด้วยดอกย่อย ๆ 2

ชนิด คือ ดอกวงนอกอยู่รอบนอกของดอก มีทั้งดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมีจำนวนชั้นของกลีบประมาณ 7 ชั้น และดอกวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศมีกลีบดอกเชื่อมกันเป็นรูปทรงกระบอกอยู่เหนือรังไข่ ช่อดอกมีขนาดใหญ่กระจายออกจากศูนย์กลางเป็นวงกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7–9 เซนติเมตร ความยาวก้านดอก 5–7 เซนติเมตร กลีบดอกสีแดงหรือ Red Group 42A เกสรตัวผู้มีสีเหลืองอยู่เป็นกระจุกตรงกลางดอกเห็นชัดเจน ส่วนเกสรตัวเมียสีเหลืองมีลักษณะคล้ายก้างปลาอยู่ติดกับกลีบประดับมีจำนวนเท่ากับกลีบประดับ

เมล็ด

เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ เมล็ดค่อนข้างแบนทรงรี

ลักษณะอื่น ๆ

4. อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ประมาณ 50–60 วัน
5. จำนวนดอกต่อต้น 35–50 ดอก
6. ก้านดอกยาวและค่อนข้างแข็งสามารถใช้เป็นไม้ตัดดอกได้ดี

ลักษณะเด่นพิเศษ

3. กลีบดอกสีแดงสด หรือ Red Group 42A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
4. กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง และมีอายุการปักแจกันโดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน
5. ดอกพुरुเต็มต้น

บานชื่นพันธุ์ซีเอ็มยู ซันไรส์ (CMU Sunrise)